Prof. dr hab. Tadeusz Prus

31.05.1934-13.11.2026

Tadeusz Prus urodził się w 1934 roku w Sulejówku pod Warszawą. W roku 1957 ukończył studia na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi Uniwersytetu Warszawskiego ze specjalizacją w zakresie zoologii. Przez kolejne lata pracował w Instytucie Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN w Warszawie, a następnie w Instytucie Ekologii PAN w Dziekanowie Leśnym. Zajmował się szeroko pojętą ekologią, w szczególności bezkręgowców lądowych i wodnych, co związane było z prowadzeniem badań hydrobiologicznych – początkowo pod kierunkiem prof. Zdzisława Kajaka. W 1967 roku uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UW, na podstawie rozprawy dotyczącej mechanizmów regulacji populacji dwóch gatunków chrząszczy z rodzaju *Tribolium*. Rozprawa habilitacyjna, obroniona w roku 1977 w Instytucie Ekologii PAN dotyczyła natomiast badań eksperymentalnych i terenowych w zakresie bioenergetyki skorupiaka – ośliczki wodnej (*Asellus aquaticus*). W ramach pracy naukowej uczestniczył w międzynarodowych projektach badawczych, co zaowocowało dwoma wyjazdami na stypendia do Stanów Zjednoczonych oraz do Anglii, gdzie odbył stypendium w Linacre College w Oksfordzie. Znajomość języka angielskiego umożliwiała mu podjęcie prac nad tłumaczeniem podręczników ekologicznych, w tym części rozdziałów polskiego wydania książki E.P. Oduma „*Priciples of Ecology*" (Podstawy Ekologii) oraz A. Manninga „*Student Texts in Contemporary Biology*" pod polskim tytułem „Wstęp do etologii zwierząt". W czasie pracy w Instytucie M. Nenckiego PAN poznał swoja żonę – Mirosławę, która również zajmowała się ekologią i bioenergetyką organizmów wodnych. We wczesnych latach osiemdziesiątych prowadził badania bentosu jeziora Wigry, gdzie potwierdził występowanie rzadkiego skorupiaka z rzędu obunogów *Pallasea quadrispinosa*. W tym okresie kontynuował szeroką współpracę międzynarodową, w tym przy organizacji III Międzynarodowego Kongresu Ekologii (INTECOL), który miał odbyć się w Polsce w 1982 roku (jako wyraz uznania dla tzw. polskiej szkoły ekologii), jednak wydarzenie to zostało ostatecznie odwołane (w związku z wprowadzeniem stanu wojennego). Nie angażował się bezpośrednio w wydarzenia polityczne tego okresu, jednak konsekwentnie wyrażał swoje poglądy, m.in. podpisując w 1985 roku sprzeciw pracowników Polskiej Akademii Nauk wobec usunięcia z pracy w Instytucie Historii PAN prof. Bronisława Geremka. W 1991 roku uzyskał tytuł profesora nauk przyrodniczych i objął funkcję wicedyrektora ds. naukowych Instytutu Ekologii PAN, którą pełnił do 1996 r. Następnie wraz z prof. Romualdem Klekowskim i prof. Zofią Fisher-Malanowską współtworzył Międzynarodowe Centrum Ekologii PAN, które powstało w 1996 r. Praca w MCE PAN wiązała się z szeroką międzynarodową współpracą naukową, w tym w ramach Europejskiej Federacji Ekologicznej (*European Ecological Federation – EEF*) oraz projektu długoterminowych badań ekologicznych (*Long Term Ecological Studies*). Był członkiem Polskiego Towarzystwa Ekologicznego (PTEkol) oraz członkiem Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego (PTH). W końcu lat 90. prowadził wraz z Żoną Mirosławą i swoim doktorantem – dr. Pawłem Bijokiem badania makrobezkręgowców oraz przepływu materii i energii w układzie kaskady zbiorników zaporowych Solina i Myczkowce. W tych badaniach Taty miałem już możliwość uczestniczyć, ponieważ także zostałem hydrobiologiem, zafascynowany m. in. badaniami na jeziorze Wigry które obserwowałem jako dziecko. Na emeryturę przeszedł w roku 2004, po 46 latach pracy w placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk. Po przejściu na emeryturę Tata często nadal konsultował moje prace naukowe, a nawet wspierał w badaniach terenowych na zbiorniku Zegrzyńskim i zbiorniku Siemianówka. Prywatnie dużo czasu poświęcał swojemu hobby – pszczelarstwu, a w późniejszym okresie zagospodarowaniu niewielkiej działki, którą nabył w rodzinnej miejscowości Wielgolas koło Pułtuska oraz ukochanej wnuczce – Paulinie.

Paweł Prus

